

C77 – LEE9

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

6 december 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Patrick De Klerck tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de noodzaak aan redders voor zwembaden in de kampeersector	1
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de verspreiding en bestrijding van exoten in onze waterlopen	2
Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de toekenning van nutriënten-emissierechten	5
Vraag om uitleg van de heer Patrick De Klerck tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de zuiveringsgraad van het grondwater en de rioleringsystemen	7
Vraag om uitleg van de heer Rudi Daems tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de stagnerende waterkwaliteit	9

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert

Vraag om uitleg van de heer Patrick De Klerck tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de noodzaak aan redders voor zwembaden in de kampeersector

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, recreatie, in al haar vormen, zit in Vlaanderen in de lift. Recreatie moet echter wel gebeuren onder optimale omstandigheden. Zowel op het vlak van de kwaliteit, de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van de infrastructuur, als op het vlak van de klantgerichtheid en de ondersteuning, moeten er voldoende inspanningen geleverd worden voor de verschillende doelgroepen. Het geheel moet echter betaalbaar blijven en er moeten ook voldoende geschoolde arbeidskrachten op de markt aanwezig zijn.

Ik wil even inzoomen op de specifieke situatie van de zwembaden in de kampeersector. Er werd in deze commissie al eerder een vraag gesteld over de versoepeling van de toezichtvoorwaarden, namelijk van hoger reddersbrevet naar basisreddersbrevet, voor baden van maximum 1,40 meter diepte en een maximumoppervlakte van 100 vierkante meter. Dit biedt eigenlijk geen oplossing voor de huidige reddersproblematiek binnen de recreatiesector. De meeste baden in de kampeersector zijn immers groter dan 100 vierkante meter. Een eerste groep kleinere en middelgrote campings bevindt zich in de categorie baden van 100 tot 500 vierkante meter. Een tweede categorie grotere parken bevindt zich in de groep van 500 tot 1500 vierkante meter of meer.

Men moet, vlugger dan vandaag het geval is binnen de krappe arbeidsmarkt, een redder kunnen vinden. Dat kan enkel wanneer de voorwaarden worden versoepeld, waardoor meer mensen een brevet kunnen halen. Het verlagen van de norm van hoger reddersbrevet naar basisreddersbrevet voor baden tot maximum 1,40 meter diepte en een maximumoppervlakte van 100 vierkante meter is een stap in de goede richting, maar gaat omwille van de hoger geschetste situatie op het terrein blijkbaar niet ver genoeg. Bovendien rijst de vraag of men effectief over een reddersbrevet moet beschikken om iemand uit een bad van minder dan 1,40 meter te halen. Lichaamsgestalte is daarbij minstens even belangrijk. Ook een goede kennis van reanimatie en van de algemene veiligheidsvoorschriften is essentieel.

Mevrouw de minister, overweegt u een versoepeling in die zin dat voor baden met een diepte van maximaal

1,40 meter en een wateroppervlakte tot maximaal 500 vierkante meter, en die niet als instructiebad worden gebruikt, de baders onder rechtstreeks en constant toezicht zouden staan van minstens één persoon met een basisreddersbrevet van Bloso of een gelijkwaardig brevet? Volgens het aantal aanwezige baders en de plaatselijke gesteldheid van het bad kan de overheid vanzelfsprekend bijkomende regels opleggen.

Wat vindt u van het standpunt om voor alle baden met een diepte van maximaal 1,40 meter, ongeacht de oppervlakte, en die niet als instructiebad worden gebruikt, enkel het basisreddersbrevet van Bloso of een gelijkwaardig brevet wettelijk op te leggen als minimale norm voor alle redders die wettelijk vereist aanwezig moeten zijn? Ook boven de 500 vierkante meter kan de overheid vanzelfsprekend regels opleggen over het nodige aantal bijkomende toezichters in functie van het aantal baders en de plaatselijke gesteldheid van het bad.

Wat denkt u van de optie om de voorwaarden te versoepelen om het reddersbrevet te halen dat vereist is bij baden tot maximum 1,40 meter diepte? Behoort een nieuw type erkend brevet 'ondiepe baden' tot de mogelijkheden? Kan eventueel een brevet van eerste hulp bij ongevallen (EHBO) voor het toezicht in dergelijke baden worden toegepast?

De kampeersector is al jaren vragende partij voor een versoepeling van de toezichtvoorwaarden. Hebt u zicht op een timing voor eventuele aanpassingen aan het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM)? Kan dit eventueel nog voor de start van het toeristische seizoen 2008?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer De Klerck, ik heb inderdaad op 9 november 2006 een identieke vraag gesteld. Die kwam er op vraag van de kampeersector. De voormalige minister van Leefmilieu antwoordde toen dat er een kleine versoepeling zou worden doorgevoerd die echter niet voldeed aan de verzuchtingen van de kampeersector.

Mijnheer De Klerck, u hebt verschillende argumenten genoemd waarom de kampeersector vragende partij is voor een versoepeling van de normen. Ik wil er daar nog een aan toevoegen. De regels die gelden in Vlaanderen, staan in contrast met de regels die in andere Europese landen worden gehanteerd. De strengere regels in Vlaanderen vormen een serieus concurrentienadeel voor onze eigen kampeersector. Ik steun dan ook deze vraag van de heer de Klerck en hoop dat de minister een positief antwoord kan geven.

De voorzitter: Meer dan een jaar na de vorige vraag kan deze vraag inderdaad opnieuw gesteld worden.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, ik heb vastgesteld dat u een vraag hebt gesteld over baden bij kinesisten.

De heer Patrick Lachaert: Er komt een herziening van VLAREM. Die punten zullen er wel in opgenomen worden.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, uiteraard ben ik goed op de hoogte van de verzoeken. Ik zal zeker rekening houden met de opmerkingen van de heren De Klerck en Sintobin en ook met eerder gemaakte opmerkingen over baden bij kinesisten.

Ik herhaal nogmaals dat de VLAREM-wijzigingen worden voorbereid. Die voorbereidingen worden binnenkort afgerond, maar het is nog te vroeg om nu al te zeggen wat er zou kunnen veranderen. Wel is het mijn bedoeling om nog dit jaar een eerste principiële vaststelling van de wijzigingen op de agenda van de regering te plaatsen. Daarna zullen ze worden gepubliceerd op onze website: www.lne.be/themas/vergunningen. Het is de bedoeling dat daarna iedereen zijn input geeft, dat we erover discussiëren en dat we over een paar maanden 'landen' met een algemene wijziging van VLAREM II.

We zullen zeker rekening houden met de hier gemaakte opmerkingen. Een versoepeling is in voorbereiding, maar uiteraard mag er niet geraakt worden aan de veiligheidsnormen. De veiligheidsnormen blijven de basisgrens vormen.

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is een positief bericht. We zullen de zaak zeker van nabij opvolgen.

U zei toch dat u het onderwerp nog dit jaar aan de Vlaamse Regering zal voorleggen?

Minister Hilde Crevits: De laatste vergadering van de regering dit jaar, valt op 14 december. Dat is natuurlijk heel binnenkort al, maar als we willen dat de wijzigingen volgend seizoen ingaan, dan moeten we klaar zijn in de loop van de eerste maanden van volgend jaar en moet het dit jaar voor de eerste keer worden voorgelegd aan de regering.

De heer Patrick De Klerck: Ik hoop dat dit lukt. Ik dank u.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de verspreiding en bestrijding van exoten in onze waterlopen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in Vlaanderen treffen we steeds meer uitheemse planten aan in onze waterlopen. Deze exoten gedijen bijzonder goed in onze beken en vaak gaat dat ten koste van onze inheemse planten.

Soorten als grote waternavel, parelvederkruid en warteunisbloem zijn we beter kwijt dan rijk. De ecologische invloed van deze planten is aanzienlijk. Onder gesloten matten van drijvende vegetatie, drijfzillen genaamd, dringt geen licht door en wordt het water snel zuurstofloos. Van de diversiteit van het onderwaterleven blijft daar, afgezien van een enkele worm of bloedzuiger, weinig over.

Daarnaast wordt ook de capaciteit van de waterafvoer ernstig beperkt en veroorzaken de plantenmatten problemen aan sluizen en andere waterbeheersingsinfrastructuur, wat kostenstijgingen voor het onderhoud van waterlopen oplevert.

De planten kunnen snel om zich heen grijpen door gelijktijdig op veel plaatsen in het water terecht te komen via een zogenaamde 'ontsnapping' uit particuliere vijvers. Daarnaast is de lokale uitbreidingscapaciteit ook niet gering. Er zijn gevallen bekend van plaatsen waar de planten zich in een jaar tijd uitbreiden van een plek van 30 meter tot een gebied van honderden meters.

De meeste soorten kunnen zich vegetatief vermenigvuldigen en één gemist stukje stengel met één knop volstaat al om een volgende uitbarsting van de plant op dezelfde plaats mogelijk te maken. Enkel een grondige en gecoördineerde bestrijding door de verschillende waterloopbeheerders, namelijk het gewest, de provincies, de gemeenten en de polderbesturen, maakt een kans om de opmars van deze planten een halt toe te roepen.

Alhoewel er vrij grote eensgezindheid over bestaat dat de genoemde soorten schadelijk zijn voor onze waterhuishouding, zijn ze echter nog steeds vrij te verkrijgen in tuincentra en speciaalzaken. Daardoor lijkt de bestrijding van de planten verdacht veel op dweilen met de kraan open.

Mevrouw de minister, is er cijfermateriaal beschikbaar over de mate waarin deze exoten verspreid zijn in onze waterlopen? Zo ja, was er de afgelopen jaren inderdaad een sterke toename merkbaar? Welke maatregelen werden de afgelopen jaren door het Vlaamse Gewest

genomen om deze planten te bestrijden? Lijkt het u niet aangewezen de invoer van en/of handel in deze planten te beperken of zelfs te verbieden? Ziet u een taak weggelegd voor het Vlaamse Gewest om bij de bestrijding het voortouw te nemen en coördinerend op te treden tegenover de andere bestuursniveaus?

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, uiteraard sluit ik me volmondig aan bij de probleemstelling en vragen van de heer De Meyer. De problematiek van de exoten beperkt zich niet tot exoten in waterlopen. Ik refereer aan de heel boeiende en leerrijke discussie die we deze week hielden in de subcommissie voor Landbouw over het ontbreken van exoten, wat nadelig zou zijn voor de imkerij en de bijenteelt. We moeten alles dus per casus bekijken. Wat betreft de nadelige aanwezigheid van exoten in onze waterlopen, sluit ik me volledig aan bij de woorden van heer De Meyer.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, dit prangende probleem is al een tijdje bekend. In 2005 werd op initiatief van de afdeling Water van de toenmalige Administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL), nu de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), een actieplan uitgewerkt voor de bestrijding van invasieve exoten in waterlopen.

Mijnheer De Meyer, u hebt terecht aangehaald dat het grote probleem is dat de exotensoorten door een explosieve groei problemen veroorzaken, enerzijds voor de waterbeheersing en anderzijds voor de ecologie. Het actieplan dateert van 2005. Voordien werd de bestrijding van die exoten niet aangepakt.

Wat betreft het cijfermateriaal: het aanwezig zijn van die invasieve exoten is veel en veel hoger dan we voor 2005 hebben ingeschat. Vooral in de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen komen die exoten massaal voor. In Antwerpen zijn er vandaag 230 woekerplaatsen bekend, waarvan 100 op waterlopen. In Oost-Vlaanderen zijn er een 100-tal woekerplaatsen bekend waarvan verschillende met bijzonder veel lokale woekerplekken. In West-Vlaanderen en Limburg is het wat minder. Daar komen slechts een 15-tal woekerzones voor. In Vlaams-Brabant is er voorlopig slechts 1 woekerplaats bekend.

Die exoten komen voor op waterlopen van alle categorieën, maar ook op stilstaand water. Ik denk aan private vijvers en natuurgebieden. Exact cijfermateriaal is er niet. Het is niet overdreven te stellen dat er een zeer sterke toename is van de verspreiding van de invasieve exoten.

Toen het actieplan werd opgemaakt in 2005, is er ook een taakverdeling afgesproken tussen de provincies en

de afdeling Water. De provincies zorgden voor de inzameling van de vindplaatsen en de communicatie met de lokale waterbeheerders en overheden. De afdeling Water stond in voor de verwijdering van de exoten. Dat gebeurde via een externe uitbesteding, op alle waterlopen en stilstaand water, en zelfs op vijvers in privaat bezit.

Na de aanbesteding werd er een aannemer aangeduid. Initieel was het de bedoeling om de lokale nazorg toe te vertrouwen aan de lokale waterbeheerders. Er was een voorstel om via een startbaanproject arbeiders in te schakelen voor de nazorg, maar dat is niet haalbaar gebleken. Die nazorg is eveneens opgenomen in het bestek en toevertrouwd aan een aannemer. In 2007 werd in Oost-Vlaanderen en Antwerpen de bestrijding op tweede en derde categorie waterlopen en in heel beperkte mate op een stilstaand water uitbesteed door de provincie. De Vlaamse Milieumaatschappij is blijven instaan voor de bestrijding op de eerste categorie waterlopen.

Er is gebleken dat het aantal woekerplaatsen gigantisch toeneemt op korte termijn. Daaruit volgt dat het heel essentieel is dat naast de bestrijding op bestaande woekerplaatsen, gewerkt wordt aan een voorkomingsbeleid voor nieuwe woekerplaatsen. Wat is het knelpunt? De waterbeheerders stellen vast dat mensen in tuincentra soorten aankopen, waarvan ze niet weten dat die soorten plots een hele vijver kunnen overwoekeren. In een aantal gevallen plaatst men, goedbedoeld en onwetend, die planten zelfs in een beekje of een klein waterloopje met het idee dat ze een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de leefomgeving. Het tegendeel is echter waar.

Hoe kunnen we daar in de toekomst mee omgaan? Mijn administratie, meer bepaald het Agentschap voor Natuur en Bos, werkt aan een nieuw besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot soortenbescherming, in uitvoering van onder meer het artikel 52 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu. In het ontwerp van het nieuwe besluit wordt ook aandacht besteed aan de problematiek van de niet-inheemse dier- en plantensoorten, in het bijzonder aan soorten met een zogenaamd invasief karakter, die een ecologische of economische impact hebben. Dat ontwerp zal een vooruitgang betekenen tegenover de huidige situatie omdat op dit ogenblik de problematiek van de niet-inheemse soorten geregeld wordt via het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 1993 betreffende introductie in de natuur van niet-inheemse diersoorten. Zoals de titel zegt, heeft dat besluit alleen betrekking op niet-inheemse diersoorten, waardoor de situatie van de niet-inheemse plantensoorten niet geregeld is.

Wat zijn de grote lijnen van het besluit waaraan wordt gewerkt? Er wordt nagedacht over een principieel verbod

om niet-inheemse soorten dieren en planten opzettelijk vrij te laten in de vrije natuur. Bovendien zou in het ontwerp een basis worden voorzien die toelaat om alle mogelijke maatregelen te nemen die noodzakelijk zijn om niet-inheemse dier- en plantensoorten soort per soort op de gepaste manier te bestrijden of te verwijderen.

Er wordt gevraagd of er geen verbod kan worden ingesteld op de handel. Dat kan worden overwogen wanneer het gaat om maatregelen die kunnen worden genomen om niet-inheemse dier- of plantensoorten te bestrijden. We moeten wel uitkijken om niet in strijd te komen met het Europese basisbeginsel van het vrije verkeer van goederen. Een handelsbeperkende maatregel is niet zo evident. Er moet ook op juridisch vlak uitgezocht worden wat in dat opzicht de mogelijkheden zijn voor de Vlaamse overheid.

De invoer, uitvoer en doorvoer van uitheemse planten- en diersoorten is een aangelegenheid die op dit ogenblik exclusief tot de bevoegdheden van de federale overheid behoort. Dat volgt uit de artikelen van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Dat betekent dat de handelingen waarbij plantensoorten in Vlaanderen worden binnengebracht, niet op Vlaams niveau kunnen worden geregeld. De overweging tot het instellen van een verbod op de handel heeft op dit ogenblik in de praktijk dan ook uitsluitend betrekking op de handel binnen het Vlaamse Gewest.

Door het initiatief van AMINAL afdeling Water en de effectieve start van de bestrijding van exoten door het Vlaamse Gewest is er sinds 2005 een gecoördineerde aanpak van invasieve exotische waterplanten. Uit een evaluatie van de aanpak blijkt dat dringend nieuwe initiatieven noodzakelijk zijn. Inzake de bestrijding moet er een onderscheid worden gemaakt tussen de machinale verwijdering van grote hoeveelheden en de handmatige aanpak, de nazorg. De voorbije jaren lag de klemtoon op de verwijdering van grote hoeveelheden. Uit de evaluatie blijkt duidelijk dat dit niet volstaat om een afname van de hoeveelheid exoten te realiseren. Uit zowel kleinschalige experimenten in Vlaanderen als uit ervaringen in het buitenland blijkt dat enkel door een intensieve handmatige verwijdering een afname van de invasieve exoten gerealiseerd kan worden. Hierbij moet manueel elke woekerplaats worden geliquideerd. Alle plaatsen moeten driewekelijks worden bezocht waarbij hergroei meteen verwijderd wordt. Voor deze handmatige aanpak is het belangrijk over arbeiders – bij voorkeur met ervaring met betrekking tot het onderhoud van waterlopen – te beschikken die hiervoor kunnen worden ingezet. Ik zal in overleg met de Vereniging van Vlaamse Polders en Wateringen en de andere waterloopbeheerders onderzoeken of we extra inspanningen kunnen leveren.

Om de haalbaarheid van een gecoördineerde aanpak van de exoten te verbeteren, onderzoekt de VMM in overleg met de provincies de mogelijkheid om via participatie in een Interregproject Europese subsidiëring te krijgen. Dit

project zou ook een kader bieden om ervaringen door verschillende waterbeheerders in Vlaanderen en Nederland uit te wisselen. De aanpak van niet-inheemse soorten vereist dus zeker verdere samenwerking tussen de diverse bestuursniveaus. Het is een complex probleem waarvan de omvang dag na dag en maand na maand toeneemt. Een bestuursniveau alleen kan dit niet aan. Er zullen binnenkort een aantal nieuwe hefbomen worden genomen door het soortenbesluit en meer gecoördineerde acties tussen de verschillende bestuursniveaus. Gelet op het belang van de problematiek, acht ik het opportuun om vanuit de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) verder initiatieven te ontwikkelen om tot een samenhangend beleid met betrekking tot niet-inheemse watergebonden planten- en diersoorten te komen.

In afwachting van deze initiatieven heb ik aan de administratie de opdracht gegeven om een schrijven voor te bereiden waarin de problematiek wordt uiteengezet. Dit zal worden gericht aan enerzijds de openbare besturen en anderzijds de tuincentra in Vlaanderen met de uitdrukkelijke vraag om aandacht te hebben voor dit probleem en om te wijzen op de gevaren van het explosief woekeren van dergelijke exotische waterplanten.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de minister, ik denk dat de verschillende besturen het probleem de voorbije jaren hebben onderschat. Gisteren heb ik met mevrouw Rombouts een polder bezocht, waar we hebben gemerkt hoe er op een zeer korte tijd een explosie is van bepaalde exoten. Toen ik daar de zomer ging fietsen, werd ik aangesproken door mensen die waren verrast door deze 'mooie' planten. Enkele maanden later is duidelijk hoe deze planten woekeren en gedijen in onze waterlopen. Ik verneem van mevrouw Rombouts dat dit ook in haar regio een plaag is.

Preventie en sensibilisering zijn enorm belangrijk. Ik weet dat er voor een verbod een akkoord moet zijn met de federale overheid. Een schrijven aan huis- en tuincentra en speciaalzaken is belangrijk, maar ook de kopers moeten worden gewezen op de risico's van deze planten.

U had het over coördinatie. De verschillende waterloopbeheerders, meer bepaald het gewest, de provincies, steden en gemeenten en de polders via hun overkoepelende organisatie, moeten dringend worden samengebracht om te kijken hoe een gecoördineerde aanpak kan worden verbeterd. In 2005 was er voor Oost-Vlaanderen een akkoord met het Vlaamse Gewest over de aanpak, maar in 2007 is dat akkoord opgezegd. Ik denk dat het hoog tijd is dat er opnieuw aan tafel wordt gezeten en heel duidelijke afspraken worden gemaakt.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, we weten dat er vandaag veel middelen worden geïnvesteerd vanuit Vlaanderen, maar ook vanuit de provincies en de gemeenten. Iedereen heeft zijn inbreng en probeert op de beste manier een oplossing te vinden.

Er worden veel middelen ingezet, waarbij de vraag mag worden gesteld of ze op de meest efficiënte manier worden ingezet. Mevrouw de minister, u sprak over een evaluatie. In de doelstellingsnota 2007 van CIW staat dat een evaluatie zou worden gemaakt. Ik veronderstel dat u het hebt over de evaluatie van CIW. Of komt er nog een bijkomende evaluatie?

Mijnheer De Meyer, u hebt terecht aangehaald dat de partners dringend rond de tafel moeten zitten, om te zien op welke manier de aanpak het meest efficiënt kan gebeuren.

Mevrouw de minister, u hebt het handelsverbod aangehaald, maar dat is niet evident. Ik denk ook dat we daar begrip voor hebben. Maar wat we wel in handen hebben, de sensibilisering, moeten we maximaal uitbouwen naar tuincentra.

Op het internet kan men veel informatie terugvinden over de planten, maar niet dat er een dreigend gevaar is voor het verspreiden van de planten. De tuincentra zijn inderdaad heel belangrijk.

Ik wou nog even de situatie in Nederland aanhalen, maar daar hebt u al naar verwezen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik ben in mijn antwoord vrij duidelijk geweest. We zijn via een uitvoeringsbesluit aan het werken aan een regelgevend kader, waardoor we een specifiek beleid kunnen voeren voor de bestrijding.

Ik heb ook heel duidelijk gezegd dat ik het CIW opnieuw samenroep. We willen nagaan wat meer kan gebeuren voor een effectieve aanpak.

In verband met een effectieve bestrijding heb ik verwezen naar de evolutie van machinale naar handmatige bestrijding. We hebben dus wat ervaring opgebouwd.

Ik heb ook heel duidelijk gezegd dat er een sensibiliserend schrijven komt, niet alleen naar de tuincentra, maar ook naar de openbare besturen, met de vraag om dit op te nemen in het infoblad, dat door heel veel mensen wordt gelezen en waarin kan worden gewezen op de gevaren van het woekeren van deze planten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de toekenning van nutriëntenemissierechten

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, ik heb nog een vraag over de toekenning van de nutriëntenemissierechten. Mijn vraag is waarschijnlijk een beetje achterhaald, aangezien ze een maand geleden werd ingediend. Mevrouw de minister, ik verwacht dat u mij de meest recente situatie schetst, want ik heb begrepen dat ondertussen nog andere brieven zijn vertrokken naar de landbouwers.

Mevrouw de minister, voor de zomer erkende u dat er dringend nood was aan de toekenning, vooral in het kader van de lopende overnamedossiers, zodat er voldoende rechtszekerheid kan worden gegarandeerd.

Ondertussen, een maand geleden dus, heb ik vernomen dat 28.000 brieven voor toekenning van nutriëntenemissierechten de deur uit zijn. Deze landbouwers hebben 30 dagen de tijd gehad om bezwaar in te dienen bij de Mestbank over het te weinig toegekende nutriëntenemissierecht of over onrechtmatig te veel toegekende nutriëntenemissierechten.

Daarnaast zijn er nog 1800 landbouwers die recht hebben op nutriëntenemissierechten, maar nog geen brief hebben ontvangen, omdat zij nog een openstaand nutriëntenhaltedossier of een ander identificatieprobleem hebben. Ten slotte zijn er nog ongeveer 15.000 landbouwers die in het verleden nooit een nutriëntenhalte hebben gehad en als dusdanig ook geen nutriëntenemissierechten gaan krijgen. Beide categorieën worden pas in een latere fase via een schrijven op de hoogte gebracht.

Als ik als landbouwer nog geen brief heb ontvangen in de eerste fase, hoe weet ik dan of ik al dan niet aan de alarmbel moet trekken? Als ik van mening ben recht te hebben op nutriëntenemissierechten en nog geen brief heb ontvangen, moet ik dan geduldig afwachten en hopen dat ik bij de laatste 1800 zit, of kan ik al reageren op eventuele nutriëntenemissierechten die zijn toegekend aan andere landbouwers?

Is het niet wenselijk dat alle landbouwers een schrijven krijgen, eventueel met de melding dat hun dossier nog in behandeling is ten gevolge van bijvoorbeeld knelpunten inzake identificatiegegevens? Zo wordt iedereen op de hoogte gesteld van de stand van zaken en moet de landbouwer zich geen zorgen maken dat eventueel iemand anders de nutriëntenemissierechten toegekend heeft gekregen.

Mevrouw de minister, wanneer krijgen de landbouwers die nog niet op de hoogte werden gesteld van hun

nutriëntenemissierechten de kans om, bij een foutieve omrekening, bezwaar aan te tekenen? Wat zijn de meest voorkomende problemen inzake identificatieproblemen? Hoe komt het dat deze nog niet weggewerkt zijn? Binnen welk tijds kader ziet de minister dit opgelost en wanneer gaan alle landbouwers hun nutriëntenemissierechten toegekend krijgen?

De voorzitter: De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch: Mevrouw Rombouts, als ik u goed heb gehoord, stelt u dat een aantal landbouwers of pseudolandbouwers nog geen bericht zouden hebben gekregen over het feit dat zij vooralsnog geen nutriëntenemissierechten toegekend krijgen.

Ik heb een brief bij me van een hobbyboer die ooit een aantal dieren had, maar die nu enkel nog drie paarden onderhoudt. Twee weken geleden heeft hij een brief ontvangen van de Mestbank, waarin stond dat hij op basis van de bepalingen van artikel 30, paragraaf 4, van het Mestdecreet geen dieren meer mocht houden. De man is in het recente verleden niet meer geconfronteerd met die problematiek en weet dus niet waarover het gaat. Hij zit dan ook met de handen in het haar en vraagt zich af of hij die enkele hobbydieren moet verwijderen. Wellicht is dit geen alleenstaand geval.

Mevrouw de minister, ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat men bij de Mestbank gevangen zit in de administratieve mallempolen en dat men niet meer weet wat er op het terrein gebeurt. Alles wordt op één hoop gegooid, met als gevolg dat ook goedmenende pseudolandbouwers of hobbyboeren onterecht gevat worden door de toepassing van het nieuwe Mestdecreet.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, zoals u weet, zal iedere landbouwer op de hoogte gesteld worden van het aantal nutriëntenemissierechten (NER's) dat hem al dan niet wordt toegekend. Het NER-besluit voorziet dat elke landbouwer 30 dagen de tijd heeft om bezwaar in te dienen na het verzenden van de toekenning. Landbouwers die nog geen toekenning hebben ontvangen, hebben dus nog alle rechten om bezwaar in te dienen, na het versturen van hun toekenning.

Bij het versturen van de NER's werden scherpe criteria gehanteerd, met de bedoeling om zeker geen NER's aan verkeerde landbouwers toe te kennen. Sommigen werden eerder uit veiligheid geblokkeerd, niet zozeer omdat er werkelijk iets verkeerd is, maar omdat er nog twijfels waren over de juistheid van de gegevens.

De meest voorkomende problemen inzake identificatie kunnen in vier grote groepen worden ingedeeld. Een eerste groep wordt gevormd door exploitanten en exploi-

taties die nog niet identiek zijn bij het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV) en de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). Een tweede groep bevat exploitanten die nog niet afgestemd zijn met de authentieke bronnen, namelijk het Rijksregister en de Kruispuntbank voor Ondernemingen (KBO). Een derde groep omvat exploitanten en exploitaties met ontbrekende of nog dubbel voorkomende identificatienummers. Een laatste groep bestaat uit complexe dossiers, waaronder alternerende melkers, landbouwers met meerdere exploitaties, splitsingen en samenvoegingen in het kader van de eenmalige perceelsregistratie (EPR). Dat die verschillen nog steeds voorkomen, is niet zo verwonderlijk. Het afstemmen van alle landbouwers tussen ALV en VLM én dan ook nog eens met de authentieke bronnen is een gigantisch werk dat op korte termijn diende te gebeuren.

De 1800 dossiers die nog hangende zijn, betreffen Mestbanknummers met nutriëntenhalte en vertegenwoordigen ongeveer 1425 landbouwers. Dat is uiteindelijk een relatief kleine fractie op een totaal van ongeveer 45.000 landbouwers en een kleine 50.000 exploitaties die wel al correct afgestemd zijn. In een aantal gevallen is eerst nog een terugkoppeling met de landbouwer nodig, vooraleer de NER's kunnen worden toegekend. Dat is vooral het geval bij de complexe dossiers.

De Mestbank werkt hiervoor samen met ALV, dat verantwoordelijk is voor de unieke identificatie van landbouwers. Correcties aan de identificatie dienen eerst te worden doorgevoerd in de databanken van ALV, waarna de identificatiegegevens in principe via een automatische gegevensuitwisseling kunnen worden opgeladen in de systemen van de VLM. De oplading is noodzakelijk om de gegevens te versturen aan landbouwers waarvan de identificatie moet worden gecorrigeerd. De automatische uitwisseling van identificatiegegevens is echter nog niet operationeel, wegens een aantal technische problemen. Het ALV en de VLM trachten die automatische uitwisseling zo spoedig mogelijk in productie te zetten, zodat gestart kan worden met de verzending van de reeds opgeloste dossiers. Het is de bedoeling om alles dit jaar rond te krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoor u graag zeggen dat u dit jaar alles hoopt af te ronden. Op die manier kunnen de mensen rustig afwachten tot ze een brief ontvangen.

Ik heb nog een bijkomende opmerking. Stel dat een landbouwer in een latere fase een brief ontvangt, omdat hij geen of lagere nutriëntenemissierechten toegekend krijgt, maar dat hij eigenlijk wel recht heeft op NER's die al bij een andere landbouwer toegekend zijn. De 30 dagen van het eerste dossier zijn dan verstreken, maar

ik veronderstel dat de landbouwer in die situatie ook nog de nodige tijd krijgt om alsnog een bezwaarprocedure te starten.

Minister Hilde Crevits: Ik neem akte van uw bezorgdheid.

De heer Frans Wymeersch: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord, maar ik heb geen concreet antwoord gekregen op mijn aanvullende opmerking. Ik neem u dat niet kwalijk, ik heb u er wellicht een beetje mee overvallen.

Het is natuurlijk wel een probleem dat heel wat landbouwers die in illo tempore hun werk afgebouwd hebben en nu nog wat hobbydieren houden, nu plots een brief krijgen van de Mestbank waarin zwart op wit staat dat ze geen dieren meer mogen houden.

Men zegt dan wel dat er op die regel uitzonderingen mogelijk zijn, maar die mensen zijn al een hele tijd niet langer actief en weten niet hoe de vork aan de steel zit. De Mestbank mag die zaak dus niet eng-ambtelijk afhandelen, en moet daar erg pragmatisch rekening mee houden.

Minister Hilde Crevits: Ik stel voor dat u me die brief bezorgt. Dit is voor ons allen een leerproces om alles op de best mogelijke manier aan te pakken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Patrick De Klerck tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de zuiveringsgraad van het grondwater en de riolerings-systemen

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ter vrijwaring van de kwaliteit van het grondwater moeten steden en gemeenten een saneringsplan voor de behandeling van huishoudelijk afvalwater opmaken. Dergelijk uitvoeringsplan is een uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 maart 2006 inzake de scheiding van gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsverplichting en de vaststelling van de zoneringsplannen.

Ik kan mij ten volle akkoord verklaren met het principe van de saneringsplannen waarbij maximaal wordt gestreefd naar een zonedekkend rioleringsstelsel en het zuiveren van het afvalwater. In het verleden hebben heel wat gemeenten al grote inspanningen geleverd om

RioVisies uit te werken. Zo realiseren onder andere de volgende steden en gemeenten een grote zuiveringsgraad: Beersel (70 percent), Destelbergen (73 percent), Lovendegem (76 percent), Wichelen (78 percent), Zelzate (85 percent) en Blankenberge (98 percent). Op korte termijn worden in deze gemeenten nog bijkomende werken gepland, waardoor de zuiveringsgraad nog zal toenemen. Op zich goed nieuws, zou men kunnen concluderen, ware het niet dat veel van deze steden en gemeenten oudere rioleringsstelsels hebben waarbij het principe van gescheiden rioleringsstelsels in historisch verband nog niet is toegepast. Kort voor deze bijeenkomst heb ik nog even gesproken met de heer Matthijs, en dat leert me dat dit fenomeen zich in geheel Vlaanderen voordoet.

Onlangs heeft RioVisie de nota van de minister-president en de minister van Leefmilieu aangevuld. RioVisie heeft niet alleen aandacht voor de uitbouw, maar ook voor de verbeteringswerken die noodzakelijk zijn om structurele en hydraulische knelpunten weg te werken. Hydraulische knelpunten gaan veelal gepaard met het overschrijden van de toegelaten overstortfrequentie, met de gekende nefaste ecologische gevolgen. Zich op korte tot middellange termijn fixeren op de Europese eisen, met als doel zo snel mogelijk een hoge zuiveringsgraad nastreven, zou op lange termijn in het nadeel kunnen werken van gemeenten en steden die in het verleden belangrijke rioleringsinspanningen hebben geleverd en zo bijdragen tot de vandaag nagestreefde hoge zuiveringsgraad. Het is begrijpelijk dat men zich wil concentreren op de gemeenten met een lage zuiveringsgraad en de investerings- en subsidiëringkredieten naar hen afleidt. Aangezien daarbij wordt gemikt op gescheiden stelsels, dreigen de koplopers van nu op het einde van de rit de vanuit ecologisch standpunt slechtere leerlingen van de klas te worden. Hun rioolnet zal dan immers in grote mate niet gescheiden zijn.

Het is bijgevolg belangrijk ook in de gemeenten en steden met een zeer hoge zuiveringsgraad, maar met een hoge verdunningsgraad en een negatieve ecologische en hydraulische impact, afkoppelings- en andere verbeteringsprojecten op te zetten en nu reeds de nodige subsidies daarvoor te reserveren.

Ik heb dus een tweeledige vraag. Een: gaat u akkoord met de dubbele strategie om niet alleen in te zetten op een zonedekkend rioleringsstelsel en het zuiveren van het afvalwater, maar gelijktijdig evenveel aandacht te besteden aan het optimaliseren van de bestaande rioleringsstelsels in het kader van de gescheiden stelsels? Twee: hoe ziet u concreet deze invulling? Welke middelen zullen daaraan besteed worden en op welke termijn, wetende dat in de begroting voor 2008 25 miljoen euro extra is uitgetrokken voor rioleringswerken en dat in het lokaal pact met de gemeenten

opnieuw extra middelen voor de optimalisering van het rioleringsnet worden ingeschreven?

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Ik deel ten volle de bezorgdheid van de vraagsteller. Ik wil er een extra punt aan toevoegen: ongeveer anderhalve maand geleden is een 'Mili-euthema op tafel' bij de Minaraad gehouden. Ook waterbedrijven zijn er komen spreken. Een van die bedrijven was Riobra, dat in Vlaams-Brabant opereert. Riobra vermeldde het probleem dat de rioleringsdekking van gemeente tot gemeente verschillen. Riobra voegde eraan toe dat de kosten solidair worden verrekend. Als het verschil niet te groot is, lijkt me dat best verdedigbaar.

Ik vraag me evenwel af of de gemeenten die al tien of twintig jaar de minder goede leerling zijn en een rioleringsdekking van 40 tot 60 percent hebben, nu gewoon achterover kunnen leunen en afwachten. Is het niet mogelijk om een mechanisme uit te werken waarbij de gemeenten die ook nu nog weigeren te investeren in riolering, onder druk worden gezet en, als dat niet helpt, worden bestraft? Wat is uw standpunt?

De heer Patrick Lachaert: Ik denk dat dit het voorwerp moet uitmaken van de conclusies die we na de hoorzittingen moeten trekken. Een en ander kan in een ontwerp van resolutie worden opgenomen.

De gelijke behandeling van diegenen die al inspanningen hebben geleverd en diegenen die dat nog niet hebben gedaan, is een probleem. Hoe meer het Vlaamse Gewest centen ter beschikking stelt van de lagere besturen, hoe groter de mogelijkheden van het Gewest om aan het probleem te remediëren. Men zou een financiële sanctie kunnen opleggen aan diegenen die geen inspanningen leveren.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Inzake water, waterzuivering, investeringen en subsidieverlening is het een bijzonder boeiende periode. *(Opmerking van de heer Peumans)*

Neen, mijnheer Peumans, in elke gemeente waar ik kom, handelen alle vragen over dit onderwerp. Dat bewijst dat mensen daarmee bezig zijn.

Bij de opmaak van de subsidiëringsprogramma's wordt geen onderscheid gemaakt tussen de aanleg van nieuwe riolering en de heraanleg of renovatie van bestaande riolering. De projecten worden getoetst aan de hand van een aantal ecologische criteria waarbij het type van het aan te leggen rioleringsstelsel een grote rol speelt bij de toekenning van de prioriteit. Het is dan ook logisch dat de uitbouw van een volledig gescheiden stelsel voorrang

krijgt ten opzichte van de aanleg van een semigescheiden stelsel of een gemengd stelsel.

De optimalisatie van het bestaande rioleringsstelsel kan in een aantal gevallen dringender zijn dan de uitbouw van het laatste deel van de riolering. Het wegwerken van knelpunten en het aanpakken van de verdunning op de rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI) kan meer invloed hebben op de waterkwaliteit dan de aansluiting van de laatste resterende vuilvracht.

De concrete afstemming van de subsidiëringsprogramma's op de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen zal gebeuren nadat de uitvoeringsplannen zijn opge maakt, op basis van de goedgekeurde zoneringsplannen. Zodra de uitvoeringsplannen er zijn, kunnen de subsidiëringsprogramma's daar aan worden gehaakt.

In de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen ligt de focus vooral op de projecten in het buitengebied. In de subsidiëringsprogramma's zullen niet alleen de projecten uit de uitvoeringsplannen gelegen in het buitengebied moeten worden opgenomen. Er zal, net zoals nu het geval is, ook in de toekomst blijvend aandacht moeten worden geschonken aan de optimalisatie van de riolering in het centrale gebied.

Voor de uitbouw en optimalisatie van de gemeentelijke rioleringen worden de subsidiëringkredieten in de komende jaren aanzienlijk verhoogd. Op de begroting van het Minafonds wordt voor het kalenderjaar 2008 voorzien in een vastleggingskrediet van ongeveer 92 miljoen euro, wat een stijging met 25 miljoen euro betekent. Voor het begrotingsjaar 2009 komt er nog een verhoging van 25 miljoen euro, waardoor het vastleggingskrediet op ongeveer 117 miljoen euro uitkomt.

Door deze substantiële verhogingen zullen de kwartaalsubsidiëringsprogramma's voor 2008 en 2009 aanzienlijk in omvang kunnen stijgen en zullen de uitbouw en de renovatie van de gemeentelijke rioleringsstelsels blijvend gestimuleerd kunnen worden.

Mijnheer Daems, iedere gemeente moet haar uitvoeringsplannen opmaken. Daar worden ook de prioriteiten gelegd. Wie niets doet, ontvangt geen subsidies. Maar wat gebeurt er dan met de gemeenten die niets doen? Op dat vlak hebt u een punt. We moeten dan ook zorgen voor een stok achter de deur. Voor ik die stok echter boven haal, wil ik verder werk maken van het kader voor de uitvoeringsplannen en de subsidiëring. Ik hoop dat iedereen mee stapt op die trein. U haalt echter een terecht knelpunt aan, mijnheer Daems.

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Er moeten inderdaad priori-

teiten worden gelegd. Ik pleit echter vooral voor maatwerk. Elke Vlaamse stad of gemeente is verschillend. In het kader van een goede ruimtelijke ordening hebben de gemeenten in het verleden compact gewerkt. De nieuwe woongebieden zijn vlak naast de bestaande woongebieden aangelegd. Op die manier streven ze naar een duurzame omgevingsstructuur. Zij mogen dan ook niet de dupe worden van het nieuwe systeem. Een aantal vrij compacte gemeenten hebben niet zo veel individuele behandelingsinstallaties van afvalwater (IBA's) maar hebben wel andere prioriteiten. Ik hoop dat ook aan die gemeenten de nodige aandacht zal worden besteed.

De heer Patrick Lachaert: Het percentage van subsidiëring in de toekomst zou gerelateerd moeten zijn aan het zuiveringspercentage. Op die manier worden alle gemeenten op dezelfde manier berechtigd. Het grote probleem ligt bij de gemeenten die niets willen doen. Daar speelt de gemeentelijke autonomie. Het is op juridisch vlak dan ook niet zo eenvoudig om iets af te dwingen.

Minister Hilde Crevits: Wat die stok achter de deur betreft, stel ik vast dat zonder uitzondering, alle gemeenten in Vlaanderen werk maken van het vragen van de gemeentelijke saneringsbijdrage. Er bestaat dus wel degelijk aandacht voor deze problematiek.

Het is belangrijk dat er een uitvoeringsplan komt. Op die manier kan tegemoet worden gekomen aan de nood van een beleid op maat. Iedere gemeente heeft de kans om dit te doen. De prioritering in het uitvoeringsplan wordt overgenomen bij de subsidiëring. Het is perfect mogelijk dat in dezelfde mate met de lokale noden rekening wordt gehouden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Rudi Daems tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de stagnerende waterkwaliteit

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, over dit onderwerp hielden we al een minidebat tijdens de plenaire vergadering 24 oktober jongstleden – wat gaat de tijd toch snel. Het debat was interessant, maar was nog niet afgerond. Ik stel u daarom nog een paar bijkomende vragen ten gronde.

U vertelde dat u het aangekondigde engagement van de toenmalig bevoegde minister, Kris Peeters, zou nakomen om nog tijdens deze legislatuur een tweede fase af te ronden van de onderhandelingen met Aquafin over de

ecologische resultaatsverbintenissen. Deze overeenkomst zou een systeem moeten impliceren waarbij Aquafin een vergoeding ontvangt, gekoppeld aan de geleverde milieuprestaties. Dat zijn de zogenaamde ecologische resultaatsverbintenissen.

Dat is een goede zaak, maar natuurlijk wachten we af wat er concreet op tafel zal liggen, welke minimale vereiste zal worden opgelegd en hoe de verrekening zal verlopen indien Aquafin het beter of slechter doet. Belangrijk om weten hierbij is welke parameters concreet zullen doorwegen.

In het jaarrapport 2006 van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) konden we jammer genoeg lezen dat de waterkwaliteit stagneert. Er zijn lokale verbeteringen, maar er zijn eveneens lokale verslechtingen. Opmerkelijk is ook dat de dalende trend stopt voor wat de oppervlaktebelasting ten gevolge van industriële lozingen betreft. Een mogelijke verklaring hiervan is – naast economische groei – het feit dat nogal wat rioolwaterzuiveringsinstallaties, of RWZI's, belast worden door – soms erg problematische – industriële lozingen. Dit komt de kwaliteit en het rendement van de RWZI's niet steeds ten goede.

In uw persmededeling hebt u gesteld dat u verwacht dat nog meer bedrijven in de toekomst een contract zullen afsluiten en dat dit ook een positief effect zal hebben op de werking van de zuiveringsinstallaties en dus ook op de kwaliteit van het oppervlaktewater. Het VMM-rapport verwijst naar de omzendbrief die onder meer stelt: "... zullen de voorwaarden van de vergunning via de nodige overgangstermijnen in overeenstemming gebracht worden met de verwerkbaarheids-criteria van dit bedrijfsafvalwater zoals bepaald in het besluit en de omzendbrief".

De verbeterde werking van de RWZI's en de kwaliteitsverbetering ervan, kunnen dus maar voor zover het gaat om nieuwe bedrijven met goed afvalwater of bedrijven die effectief vandaag op de riolering lozen en de samenstelling van hun afvalwater bijsturen.

In dit kader en wegens de stagnerende waterkwaliteit komt het bij ons zeer verrassend over dat de Vlaamse Regering eraan denkt om de lozingsnormen voor RWZI's te versoepelen. Er zou met name een voorstel op tafel liggen – maar ik weet niet precies op welke tafel – waarin de verplichting in het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM) voor RWZI's om tegelijk te voldoen aan de concentratienormen en verwijderingsrendementen, geschrapt zou worden. Aquafin bepleit dit al een hele tijd.

Het VMM-rapport spreekt nochtans van een succes van de verstrenging van de lozingsnormen door de vorige Vlaamse Regering. De resultaten zijn trouwens nave-

nant. Ik citeer uit het VMM-rapport: “Via het verstrenge van de VLAREM-wetgeving voor de openbare RWZI’s engageerde het Vlaamse Gewest zich tot verbeterde zuiveringsprestaties, om zo het oppervlaktewater bijkomend te beschermen. Dit resulteerde in 2006 in een stijging van het verwijderingsrendement voor fosfor met 6 procent tot 84 procent. Ook het verwijderingsrendement voor stikstof nam verder toe met 5 procent tot 75 procent. Dit is mede het gevolg van het toegenomen aantal RWZI’s dat stikstof kan verwijderen.

Als de regering inderdaad een versoepeling zou overwegen, dan is dat ongehoord en gaat dat regelrecht in tegen de evaluatie van het VMM-rapport waarin een positieve balans wordt opgemaakt van deze verstrenging in 2003.

Mevrouw de minister, omwille van de spelregels die verbonden zijn aan het vragenuurtje in plenaire zitting, zijn we hier niet verder op ingegaan. Daarom wil ik u nog enkele vragen stellen.

Hoeveel bedrijven die voordien niet op de riolering/RWZI loosden, lozen hun afvalwater sinds de contractmogelijkheid wel op een RWZI?

Hoeveel contracten met bedrijven voor lozing op riool werden in 2005 en 2006 afgesloten? Hoeveel ervan werden door de ecologische toezichthouder en de economische toezichthouder ongunstig geadviseerd, bijvoorbeeld omdat het afvalwater problemen veroorzaakt in een RWZI? In hoeveel gevallen hebt u het standpunt van de toezichthouder gevolgd of niet gevolgd?

Hoeveel bedrijven die kosten veroorzaken voor de medeverwerking van hun afvalwater, hebben effectief een contract getekend? Hoeveel ondertekenden uiteindelijk geen contract?

U stelt dat door het afsluiten van contracten de werking van de RWZI’s verbeterd is en dat dus ook de waterkwaliteit zal verbeteren. Welke bedrijven stuurden concreet de samenstelling van hun afvalwater bij om zodoende binnen de contractmogelijkheden te vallen? Voor welke RWZI’s is de werking verbeterd ten gevolge van het afsluiten van die contracten?

Mevrouw de minister, ik hoop dat u nu heel duidelijk zult antwoorden op mijn laatste vraag: klopt het dat er een voorstel op de regeringstafel ligt om de lozingsnormen voor waterzuiveringsinstallaties opnieuw te versoepelen? Zo ja, wat is de argumentatie daarvoor? Ik vernem hier nu dat dit voorstel al lang van de regeringstafel verdwenen is. Dat zou goed nieuws zijn.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega’s, ik heb vragen bij de kop-

pelning van het verwijderingspercentage aan de norm. Europa vraagt een van beide: ofwel een scherpe norm, ofwel een zeker verwijderingspercentage. Wat de verwijdering van fosfaten betreft, mijnheer Daems, weet u heel goed dat de toestroom van fosfaten fel is verminderd doordat fosfaten niet meer worden gebruikt in waspoeder. Dat is de oorzaak van de goede resultaten die u hebt opgesomd. U weet ook dat doordat men het verwijderingspercentage en de norm koppelt, in de RWZI’s ijzerchloridetanks moeten worden geïnstalleerd en dus chemicaliën moeten worden gebruikt om dat verwijderingspercentage bovenop de norm te halen. Ik vind het wat overdreven dat u stelt dat daardoor de kwaliteit van het effluent sterk verbeterd zou zijn.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daems, ik probeer zo volledig mogelijk te antwoorden, behalve op uw laatste vraag. Het is uw grote hobby om naar mijn intenties te peilen. Er zal ongetwijfeld nog een interessant debat over volgen in de toekomst.

De contractmogelijkheid die beschreven staat in het decreet van 24 december 2004 en de rondzendbrief van 23 september 2005 richt zich in de eerste plaats tot de bedrijven die via de riolering op een operationele of geplande RWZI zijn aangesloten. Het besluit bepaalt op welke wijze en onder welke voorwaarden deze bedrijven een contract kunnen afsluiten. De contracten worden voorlopig slechts afgesloten voor het zuiveren van het bedrijfsafvalwater dat afkomstig is van een eigen waterwinning, zoals grondwater, hemelwater, oppervlaktewater of ander water. Bedrijven die op oppervlaktewater lozen of volgens de vergunning in oppervlaktewater moeten lozen, komen volgens het decreet niet in aanmerking voor de contractuele sanering van het afvalwater. Deze bedrijven kunnen enkel een contract afsluiten voor het aanleggen van effluentleidingen.

Enkel indien een bedrijf hetzij rechtstreeks, hetzij onrechtstreeks op oppervlaktewater loost en er via het optimalisatieprogramma van de VMM voorzien is om een collector aan te leggen waardoor het bedrijf kan aansluiten op de RWZI, is er volgens het decreet ook een contract mogelijk. Aangezien Aquafin evenwel geen dienst levert zolang het bedrijf niet effectief op haar infrastructuur is aangesloten, heeft Aquafin ervoor gekozen om in dergelijke gevallen toch geen contract af te sluiten met het betrokken bedrijf. Indien een bedrijf dat op oppervlaktewater loost, dus een contract wenst, moet het naast een contractaanvraag ook een vergunningsaanvraag inleiden waarbij gevraagd wordt om de lozings situatie te wijzigen naar lozing op de riolering. Volgens de VMM zijn er slechts vijf bedrijven die uitdrukkelijk hebben aangegeven hun lozings situatie die in de vergunning is vastgelegd, te willen wijzigen. Het kan hierbij ook gaan om bedrijven die nu

vergund zijn voor lozing op riolering, maar volgens de vergunning vanaf een bepaalde datum op oppervlaktewater moeten lozen.

In 2005 was een overgangsmaatregel van kracht waardoor via een verkorte procedure saneringscontracten voor 1 jaar konden worden afgesloten. Initieel werden 309 contracten afgesloten tussen Aquafin en bedrijven voor de sanering van hun bedrijfsafvalwater in 2005. De VMM controleerde of alle bedrijven die een contract afsloten, voldeden aan de overgangsvoorwaarden die golden voor het afsluiten van contracten voor het jaar 2005. Hierbij bleek dat 31 bedrijven niet aan deze voorwaarden voldeden. Uiteindelijk werden er dus 278 contracten in aanmerking genomen. Deze contracten waren slechts geldig voor een jaar. Deze bedrijven moesten dus in 2006 een nieuwe aanvraag indienen als ze een nieuw contract wensten dat voor een langere periode geldig is.

Vanaf 2006 is een meer uitgebreid onderzoek en procedure van toepassing. Aquafin moet voor elke contractaanvraag een gemotiveerd voorstel opmaken. Dit voorstel wordt beoordeeld door de economische toezichthouder, na advies van de ecologische toezichthouder. De economische toezichthouder maakt zijn beoordeling van het voorstel van Aquafin over aan de minister. Op basis van deze documenten moet een beslissing worden genomen. Deze beslissing kan een bekrachtiging inhouden van het oorspronkelijke voorstel van Aquafin, al dan niet aangevuld met bijzondere voorwaarden, of kan ook een weigering inhouden van het voorstel van Aquafin.

De VMM ontving in 2006 350 gemotiveerde voorstellen van Aquafin voor het afsluiten van een contract. Alle voorstellen werden beoordeeld door de economische toezichthouder, na advies van de ecologische toezichthouder, en vervolgens ter bekrachtiging voorgelegd aan de minister. Een aantal van de beoordeelde en bekrachtigde voorstellen leidden in 2006 evenwel niet tot een door het bedrijf getekend contract. Uiteindelijk werden in 2006 260 contracten voor de sanering van bedrijfsafvalwater afgesloten.

Het aantal ongunstige beoordelingen door de economische toezichthouder was beperkt tot 28 dossiers. De toenmalige minister heeft twaalf voorstellen om een contract af te sluiten effectief niet bekrachtigd. Voor de overige zestien dossiers waar de economische toezichthouder negatief advies had gegeven, heeft de minister een bekrachtiging verleend waarbij evenwel in het contract bijkomende voorwaarden werden opgenomen waaraan de betreffende bedrijven moesten voldoen, zoals het in orde brengen van de milieuvergunning. Voor 83 dossiers heeft de economische toezichthouder bijkomende voorwaarden opgelegd voor het afsluiten van een contract. Er werden voor 101 bekrachtigingen bijkomende voorwaarden opgenomen waarmee werd tegemoetgekomen aan de opmerkingen van de VMM.

Alhoewel de huidige contractenregeling decretaal van toepassing is op alle bedrijven, is slechts een beperkte groep van bedrijven geïnteresseerd in het afsluiten van een contract. De jaarlijkse fiscaal aftrekbare vergoeding die Aquafin aanrekenen voor de sanering, is beperkt tot het aandeel van het uit eigen waterwinning afkomstig afvalwater in het afvalwater. Dit ten gevolge van de saneringsplicht van de drinkwatermaatschappijen voor het door hen geleverde water. Bedrijven die alleen over leidingwater beschikken, kunnen bijgevolg enkel een saneringscontract afsluiten dat betrekking heeft op de extra kosten die ze veroorzaken.

In 2006 werd voor achttien bedrijven die beschikken over een eigen waterwinning, voorgesteld om extra kosten aan te rekenen via het contract. Voor twee bedrijven werden enkel specifieke investeringskosten voorgesteld. Voor de overige zestien bedrijven betrof het specifieke exploitatiekosten al dan niet in combinatie met specifieke investeringskosten.

In 2006 werden drie contracten met specifieke kosten getekend, in 2007 werden er tot nu toe vier bijkomende getekend. Voor drie van deze zeven bedrijven betreft het enkel extra exploitatiekosten, voor vier van deze bedrijven betreft het naast extra exploitatiekosten ook extra investeringen. In geval van exploitatiekosten betreft het vooral kosten voor een koolstofbrondosering. Dit is bijvoorbeeld het geval indien het afvalwater van het bedrijf niet aan bepaalde minimale verhoudingen voldoet of de vereiste samenstelling heeft. In dergelijke gevallen werd in het contract opgenomen dat Aquafin een koolstofbron kan doseren op de RWZI en dat Aquafin de kosten voor deze koolstofbrondosering kan aanrekenen aan de betrokken bedrijven.

Op basis van voormelde cijfers is het duidelijk dat een aantal bedrijven wel een contractaanvraag heeft ingediend, maar uiteindelijk geen contract heeft getekend, ook al werd door de economisch toezichthouder en de minister akkoord gegaan met het contractvoorstel. Zolang het bedrijf effectief geen contract ondertekent, kunnen de specifieke kosten die eventueel gedaan werden voor de verwerking van het afvalwater van deze bedrijven, ook niet worden teruggevorderd.

Het is niet vanzelfsprekend om op basis van de zuiveringsresultaten over één jaar aan te geven of de werking van een RWZI al dan niet is verbeterd. Er zijn immers veel factoren die een invloed hebben op de werking van een RWZI. Daarnaast wil ik wijzen op het feit dat heel wat contracten weliswaar betrekking hebben op 2006, maar eigenlijk pas getekend werden op het einde van 2006. Dit betekent dat de resultaten – zo deze bedrijven sinds het afsluiten van een contract effectief hun afvalwater hebben bijgestuurd – pas in de loop van 2007 en later merkbaar zullen zijn. Het is nog een klein beetje te vroeg.

Anderzijds moet ik ook aangeven dat volgens de VMM het aantal bedrijven dat effectief de samenstelling van zijn afvalwater bijstuurt, eerder beperkt is. Het besluit maakt een onderscheid tussen drie groepen van bedrijven: kleine bedrijven, bedrijven met kleine impact en ad-hocbedrijven. Deze ad-hocbedrijven kunnen slecht verwerkbaar afvalwater, goed verwerkbaar afvalwater of complementair afvalwater hebben. Een aantal bedrijven hebben duidelijk aangegeven goed verwerkbaar of zelfs complementair afvalwater te zullen lozen, daar waar dat in het verleden niet het geval was. Aangezien de administratie niet heeft bijgehouden welke bedrijven hun afvalwaterstroom bijsturen, is het niet mogelijk om hieromtrent concrete en exacte cijfers te geven. De schatting die door de VMM gemaakt werd, heeft het over een twintigtal bedrijven.

Zoals ik reeds hoger aangaf, is in zeven afgesloten contracten bepaald dat een koolstofbron gedoseerd moet worden. In de mate dat er werkelijk een koolstofbron gedoseerd wordt, heeft dit natuurlijk een positief effect op de door de RWZI behaalde rendementen. De dosering van de koolstofbron zorgt er immers voor dat het afvalwater minder verdund is waardoor ook de stikstofverwijdering en dus ook het stikstofrendement toenemen. De RWZI's die het afvalwater van deze bedrijven verwerken en waarvan verwacht mag worden dat hun werking in de toekomst zal verbeteren, zijn de RWZI Lommel met twee bedrijven, de RWZI Ronse, de RWZI Landen, de RWZI Brugge, de RWZI Schoten en de RWZI Kortemark.

Het is moeilijk om nu te discussiëren over details. Ik laat momenteel bekijken in welke mate het mogelijk is om de rendementen van de RWZI's voortdurend te verbeteren, zonder dat dit tot een administratieve overlast leidt voor mijn administratie. U suggereert dat we naar manieren zoeken om alles te versoepelen, maar u zit naast de kwestie. Daar kan ik duidelijk in zijn.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitgebreid en informatief antwoord. Ik hoor aan mijn linkeroor het ene en aan mijn rechteroor iets anders, namelijk dat het dossier nog altijd op de regeringstafel ligt of in een interkabinettenwerkgroep wordt besproken. U zegt dat er geen versoepeling is. Ik ben er nogal van overtuigd dat dit wel het geval is. We zullen het debat daar later over voeren.

Ik constateer dat slechts een beperkt aantal bedrijven een contract heeft afgesloten, ondanks de financiële stimulus. Misschien is dit iets te voorbarig aangezien er nog recent contracten zijn afgesloten. Ik constateer ook dat slechts een beperkt aantal bedrijven hun afvalwater effectief bijsturen en een herziening van de milieuvergunning aanvragen. Er blijven nog een pak probleembedrij-

ven over die onvoldoende vanuit het beleid worden aangepakt. Mijn algemene conclusie is dan eigenlijk dat de overheid, dus ook u en ik als belastingbetaler, voor een deel opdraait voor de kost van deze bedrijven die geen contract willen afsluiten of hun problematisch afvalwater niet willen bijsturen.

Mevrouw de minister, wat gaat u doen met deze 'probleembedrijven'? Ik ga geen bedrijven opsommen, maar we kennen ze allemaal wel, die ofwel geen contract wensen af te sluiten of die niet willen afkoppelen en hun milieuvergunning niet aanpassen.

U hebt ook gezegd dat een aantal bedrijven een contractaanvraag hebben ingediend, maar er niet mee doorgedaan zijn en geen contract hebben getekend. Wat is de verklaring daarvoor?

Voor een reeks bedrijven hebt u het advies van de economisch en ecologisch toezichthouder niet gevolgd. U hebt gezegd dat u daarvan afwijkt. Kunt u mij, in hoofdlijnen, een verklaring geven voor die afwijking? Misschien zitten ze allemaal verborgen in de bijzondere voorwaarden, maar ik zou willen zien of u een lijn hanteert voor het afwijken van de adviezen van de administratie.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daems, ik vind het jammer dat u alleen maar focust op wie niet wil of wat niet kan. Ik stel vast dat we proberen om de knelpunten aan te pakken en actief naar oplossingen zoeken voor de problemen die er bestaan.

Ik heb voor 2006 verwezen naar de toegestane afwijkingen. U moet misschien het antwoord nog eens lezen, maar ik heb heel nadrukkelijk ook verwezen naar het feit dat tegemoet gekomen is aan de opmerkingen van de VMM, door in de bijzondere voorwaarden aanpassingen door te voeren. Ik denk dat het antwoord vrij duidelijk is. Als u mij van alle dossiers de individuele motivering vraagt, gaat dat het bestek van deze vraag serieus te buiten, maar ik heb geprobeerd om een antwoord te formuleren.

Over de VLAREM-aanpassing zal ik mijn antwoord nog eens herhalen: ik laat op dit ogenblik bekijken in welke mate het mogelijk is om de rendementen van de RWZI's voortdurend te kunnen verbeteren, zonder dat dit tot een administratieve overlast leidt voor de administratie. Dat is letterlijk wat ik heb gezegd en waar ik mij ook aan houd.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de minister, wat dat laatste punt betreft, heb ik het goed gehoord. Is er niet

een beetje een contradictie, als u zegt dat u aan de ene kant gaat proberen het rendement te verbeteren en aan de andere kant de gekoppelde voorwaarde die nu in VLAREM staat, afschaft? Ik ontwaar daar zeer duidelijk een contradictie. U leest, wat dat betreft, best ook het VMM-rapport.

Mijnheer Matthijs, ik kan u voor een deel volgen als u zegt dat het een combinatie is van factoren. Maar het is ook heel duidelijk een gevolg van industriële lozingen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
